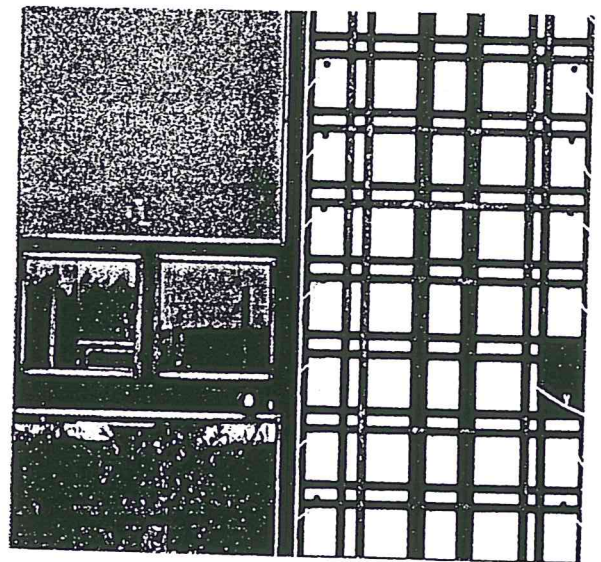
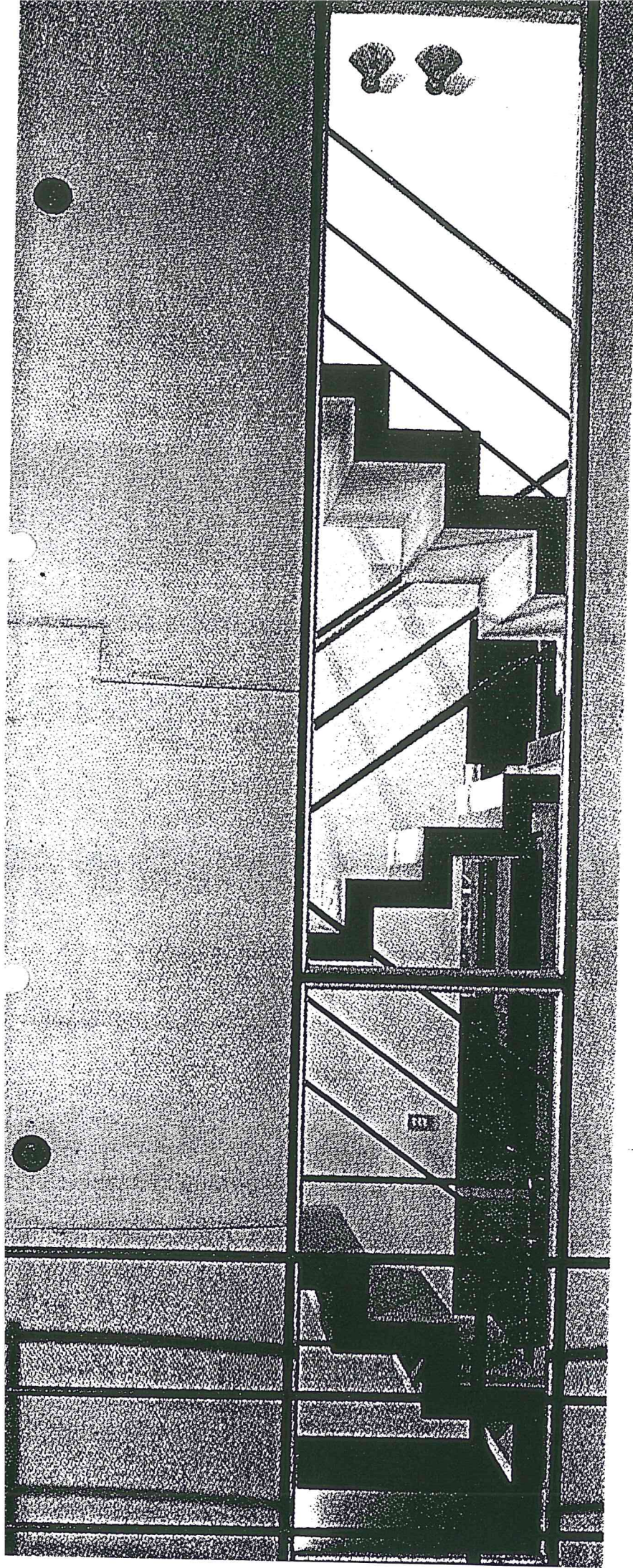
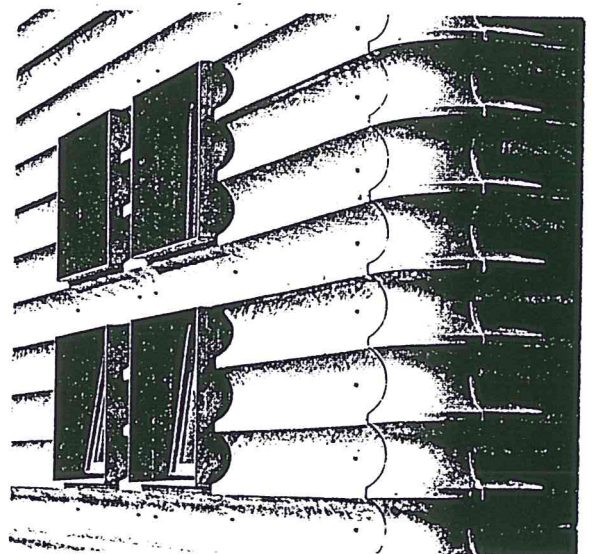

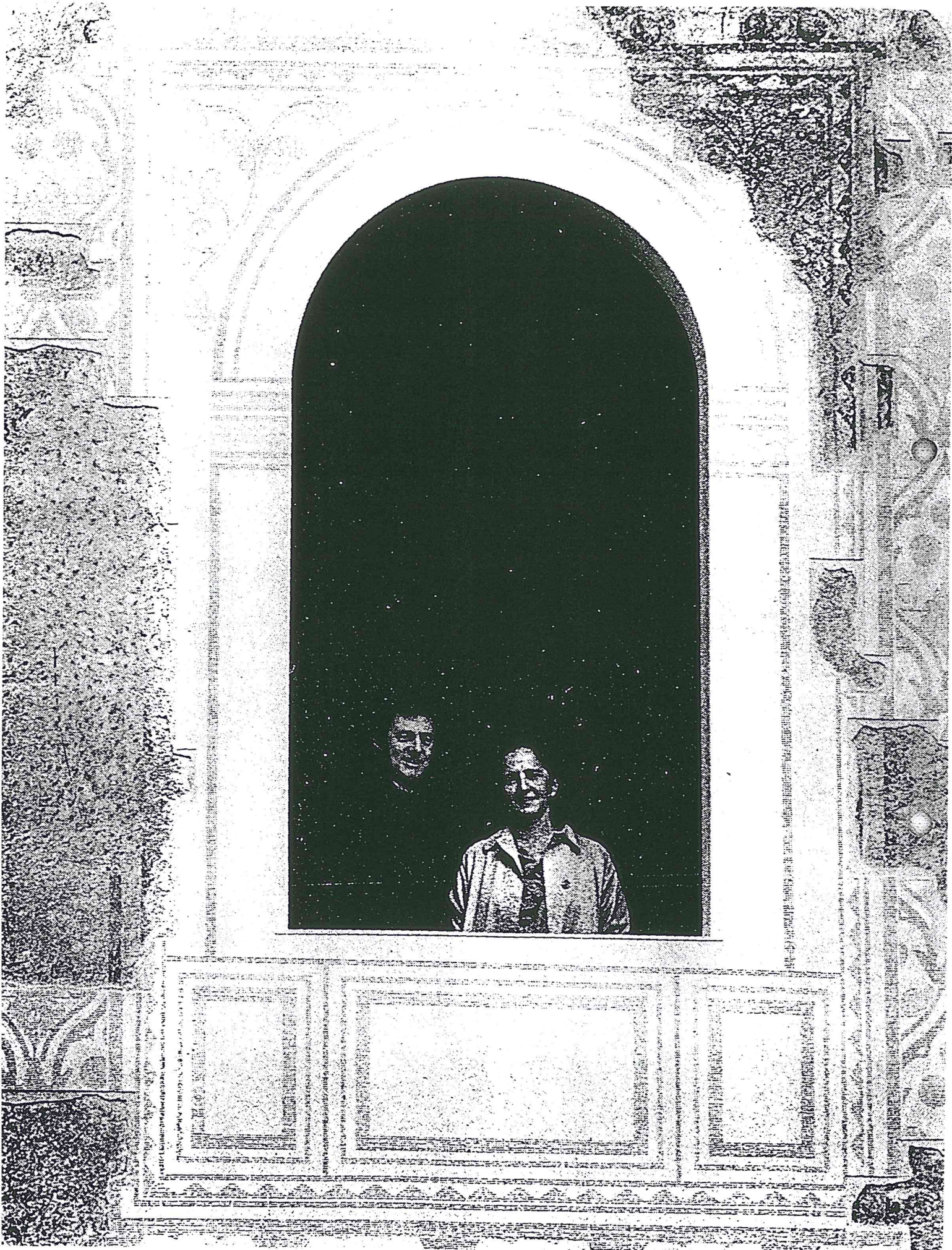
archipel

architect CARDINAEL Philip
Stijn Streuvelsstraat 28
8000 Brugge

afgiftekantoor BRUGGE maandblad SEPTEMBER 1996

ARCHIPEL BULLETIN SEPTEMBER 1996

vrijdag 11 oktober 1996

architekten AFRA & TOBIA SCARPA (Treviso-Venetië)

voordracht over eigen werk

**designcentrum Quattro-Sisterco, Altenaken 11, Hoegaarden
om 20u.00**

door IB Lichtateljee wordt een bus ingelegd :

om 18u.00 - parking IB Lichtateljee, Torhoutsesteenweg 45, Brugge;

om 18u.30 - hotel Barloria, Gent-West

aangeboden door Quattro-Sisterco, IB Lichtateljee en Archipel

Het evenement met Enric Miralles en Oscar Tusquets op 25 november 95 in de interbellum melkerij te Hoegaarden kende een verrassend succes.

Voor deze nieuwe afspraak in dit kader werden **Afra en Tobia Scarpa** uitgenodigd.

Het werk van **Carlo Scarpa** (1906-1978) is bekend. Het was een architectuur die doordrongen was van de architectuurcultuur van Venetië en omgeving, en getuigde van een verbluffend samengaan van nieuwe architectuur met oude architectuur, als gelaagdheden in de tijd die elkaar respecteren. Aan het oeuvre van Scarpa in Noord-Italië wordt in onze architectuurreis in mei 1997 ruim aandacht besteed.

In 1935 werd zijn zoon **Tobia Scarpa** geboren, die samen met zijn vrouw **Afra** de Scarpa-traditie verderzette.

Het is boeiend te zien hoe een analoge precisie van detaillering en confrontatie van nieuw met oud, hetzelfde respectvol omgaan met monumenten, dezelfde architecturale cultuur van omgaan met ruimte, materiaal, licht in het werk van Afra en Tobia Scarpa verdergaat.

Naast tal van woningen, kregen de Scarpa's als belangrijke opdrachtgever : het gekende Benetton bedrijf waarvoor ze fabrieken en magazijnen bouwden in Padermo di Ponzano, Castretti di Villorba, Parigi en recent in Treviso.

Het spreekt vanzelf dat verschillende van deze gebouwen op de ARCHIPEL-reis in mei zullen worden bezocht. Een belangrijk deel van hun activiteiten draait om meubeldesign, waarvan een deel in Hoegaarden ter plaatse zal te zien zijn.

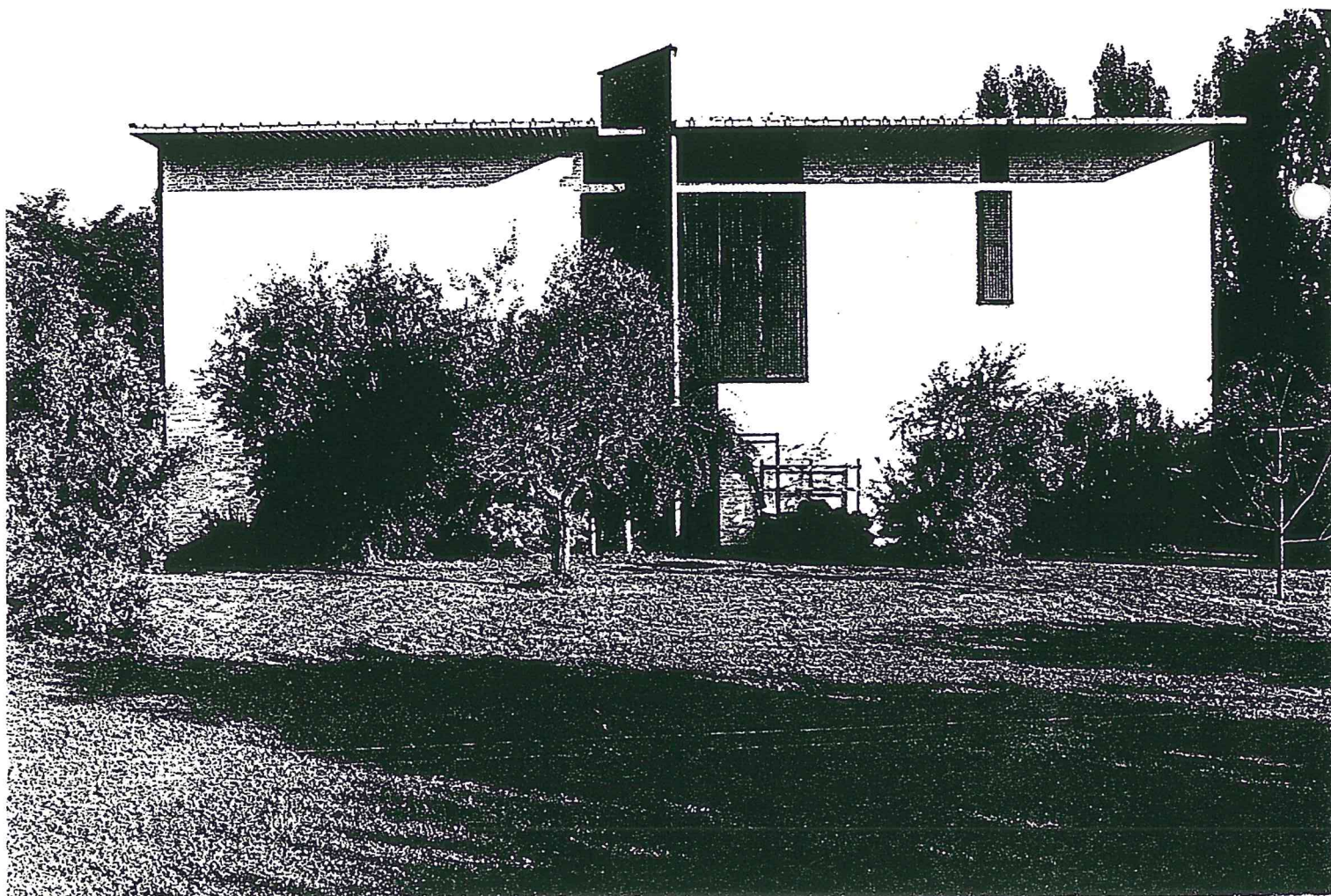
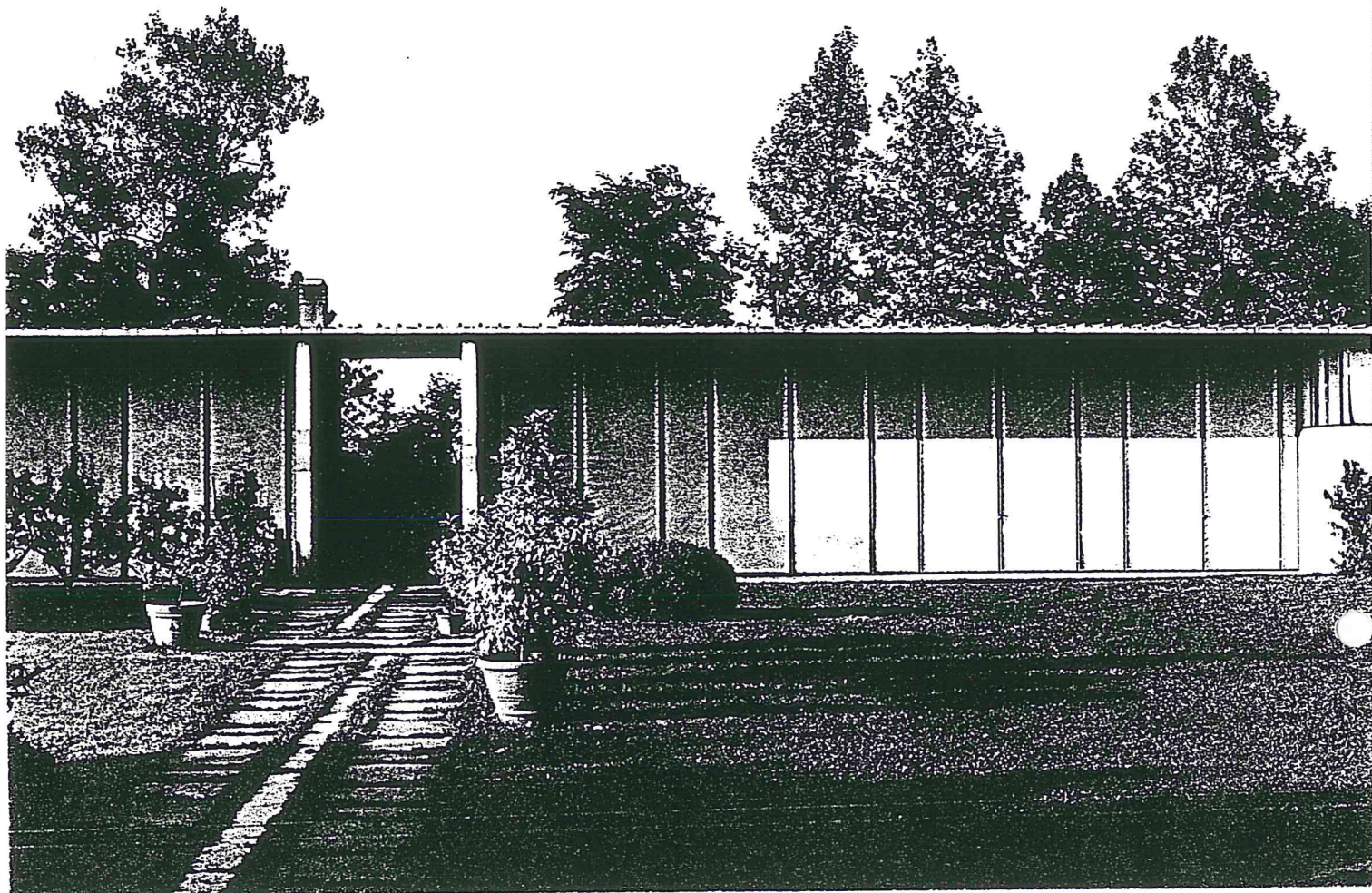
Beide architecten lichten hun werk toe in Hoegaarden, waar voor de gelegenheid ook een tentoonstelling werd opgezet.

De architecten Scarpa brengen ook wijn mee uit hun persoonlijke wijngaard, die na afloop ter degustatie wordt aangeboden.

Inkom in Hoegaarden is vrij voor alle geïnteresseerden, mits in te schrijven via bijgaand formulier. Duidt aan of u met eigen wagen komt (aanvang 20u.), hetzij met de speciaal ingelegde bus die om 18u.00 in Brugge en om 18u.30 in Gent start. Faxen naar tel. 050/38.73.87.

Quattro-Sisterco is een import-design centrum waar meubel- en lichtdesign wordt geëxposeerd in het unieke kader van een gerenoveerde industriële melkerij in Hoegaarden. Autostrade Brussel-Luik, afrit 25 Hoegaarden, baan naar Hoegaarden, na 1 km, rechtsaf, na 500 m : de melkerij.

IB Lichtateljee is een lichtstudie- en adviesbureau waar lichtdesign wordt geëxposeerd.

TOBIA SCARPA . AFRA BIANCHIN

Tobia Scarpa is geboren in Venetië in 1935. **Afra Bianchin** is geboren in Montebelluna (Treviso) in 1937.

In 1957 realiseerde Tobia zijn eerste werken voor de Veneza Venini.

Vanaf 1959 werkt hij samen met zijn vader Carlo, die toen professor was aan het architectuurinstituut te Venetië. Hij werkte toen mee aan diverse designopdrachten (de creatie van een reeks bestekken die naderhand in Boston een designprijs kregen, de creatie van lampen voor Flos). In 1962-63 werkte hij mee aan de renovatie van het Italiaans paviljoen op de Venetië-biënnale.

Afra en Tobia Scarpa studeerden aan de architectuurfaculteit in Venetië, waar ze in 1969 hun diploma behaalden. Als student hadden ze reeds een solide professionele eigen praktijk achter de rug.

Diverse meubels voor Dino Gavina (vandaag Knoll International), lichtarmaturen voor Flos en design-opdrachten voor Cassina.

In 1964 begon een samenwerking met Aldo Bartolomeo, eigenaar van Stildomus, en maakten ze kennis met Luciano Benetton, voor wie zij een eerste fabriek bouwden in Paderno di Paonzano, gevolgd door een woning, en een serie magazijnen. Het was de start van een nieuwe bedrijfsfilosofie van productie, distributie en verkoop.

Voor C & B realiseerden ze in 1966 een nieuwe fabriek in Novedrate (Como) en in 1969 (het jaar waarin ze afstudeerden) tekenden ze hun eigen woning op het Venetiaanse platteland. Het werd hun experimenteel architectuurlaboratorium waarin zowel oude als nieuwe technieken werden uitgetest. Deze experimenten kregen hun weerslag in nieuwbouw-realisaties (1976 casa Lorenzin, uffici Moxalto ...) in restaurants en renovatieopdrachten (1975 villa Fragiaco, villa Minelli) (1979 casa Tonolo) en in tal van samenwerkingen.

In de jaren 80 zetten deze ervaringen zich door in een beheerste architectuur en design die weerstand biedt aan 'modes' en die vooral op zoek gaat naar tijdloosheid.

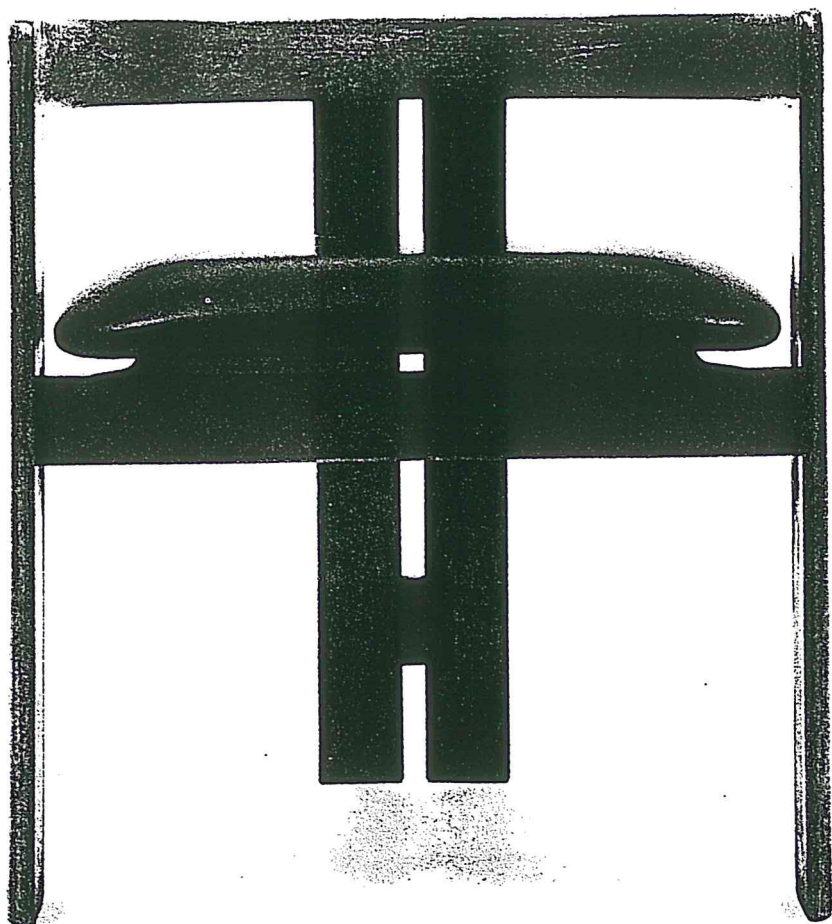
Er is sprake van een voortdurende dialectische wisselwerking tussen hun design en architectuuropdrachten, gestoeld (op welke schaal dan ook) op een constante basisethiek. In designopdrachten voor Copion (1981), Casa Dali (1986), Meritalia (1987) en IB office (1989).

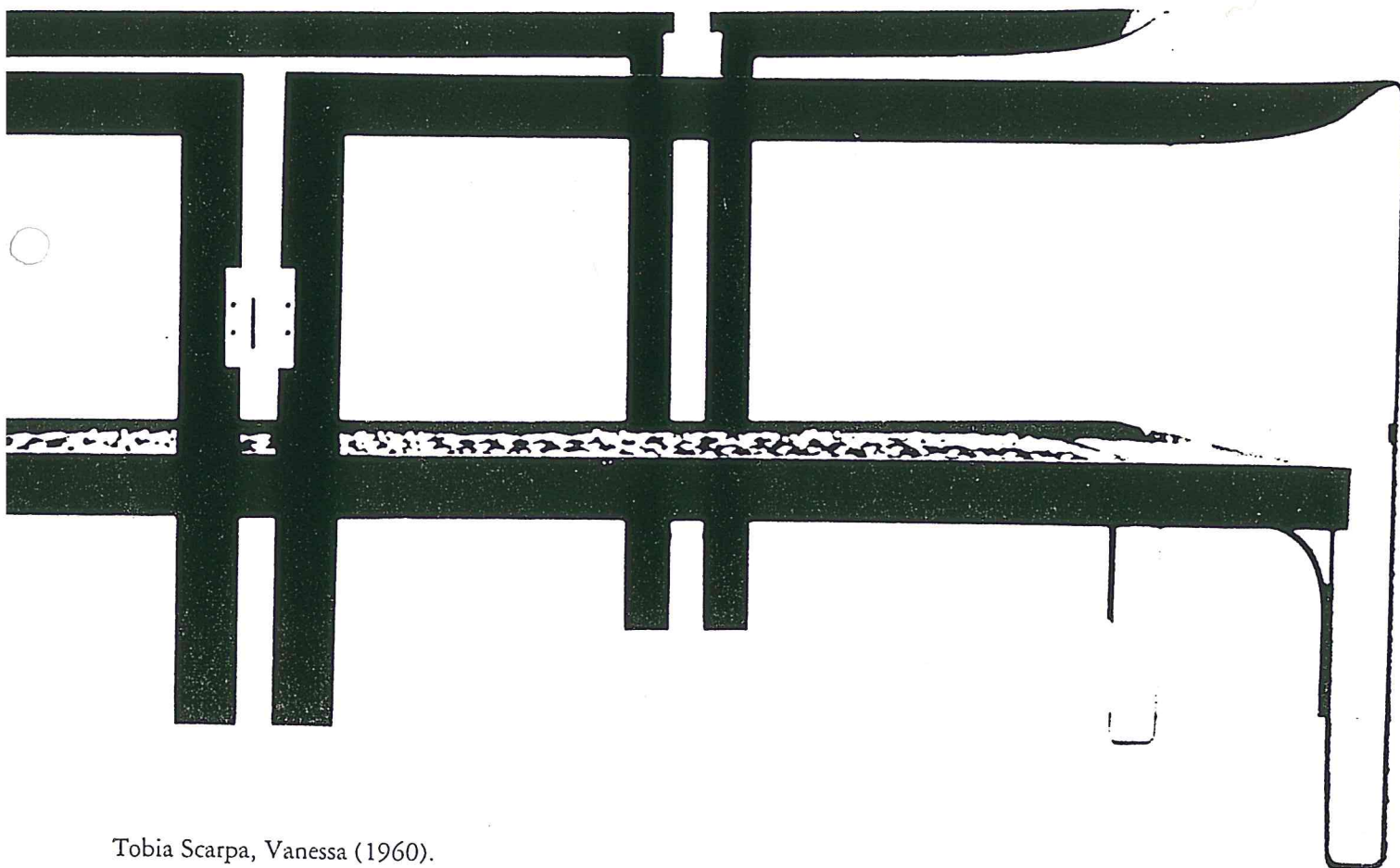
In grote architectuuropdrachten voor Benetton : gerobotiseerde magazijnen (1980), de herstructurering van de fabriek in Ponzano 1980), de jeansafdeling (1993) in Castrette di Villorba, de fabriek in Treviso ...

De Scarpa's zijn als het ware de huisarchitect voor het Benetton-bedrijf die (zoals gekend) aan het bedrijfsimago een prioritaire rol heeft toebedeeld.

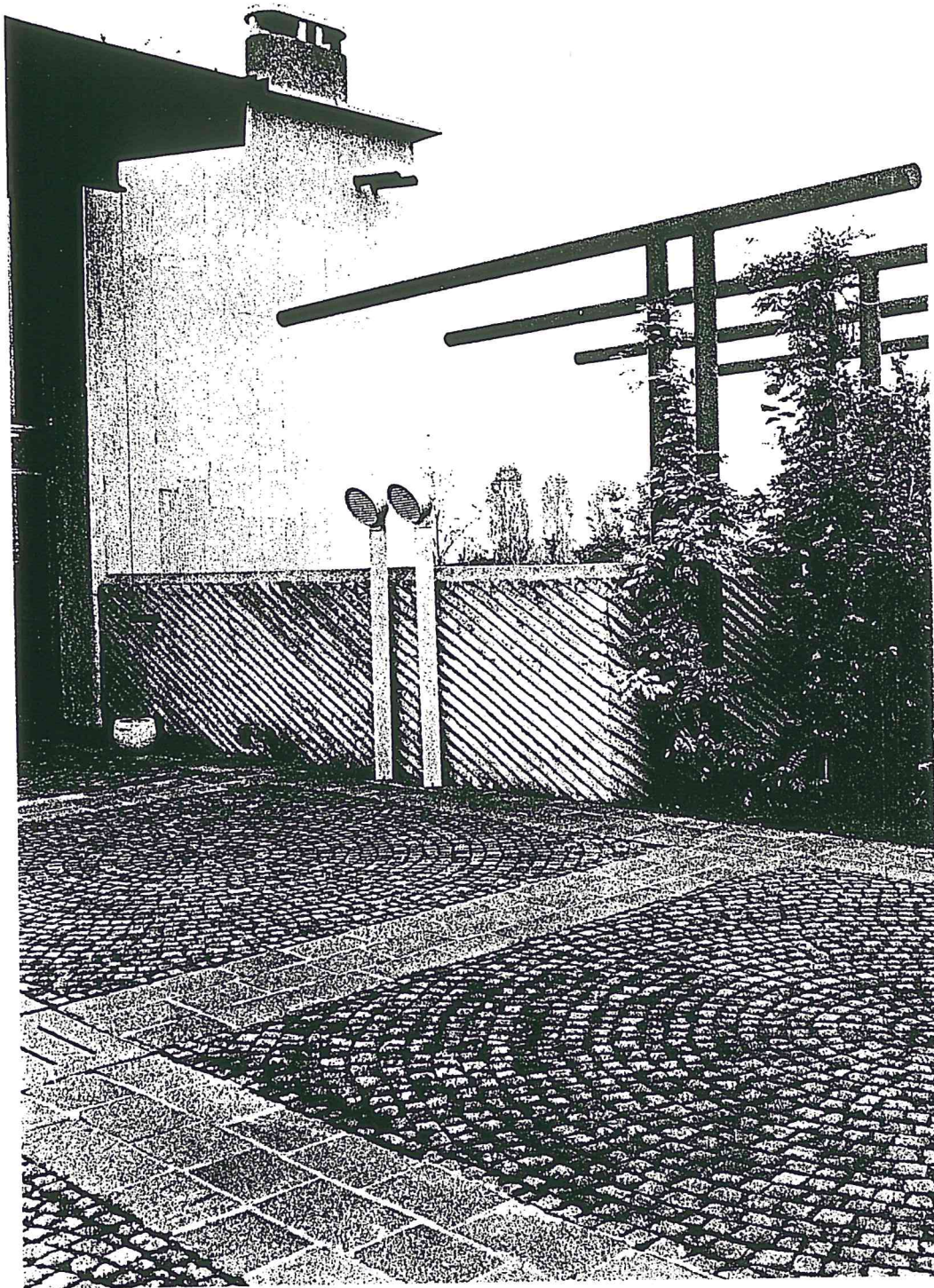
De recente woning Molteni (Como), de woning Soichi (in Japan) en de woning Daolio (Guastalla) getuigen van een beheerste dialoog met de context, de grote aandacht voor materiaalgebruik en detaillering, de kwaliteit van de ruimten, de kwaliteit van het leven.

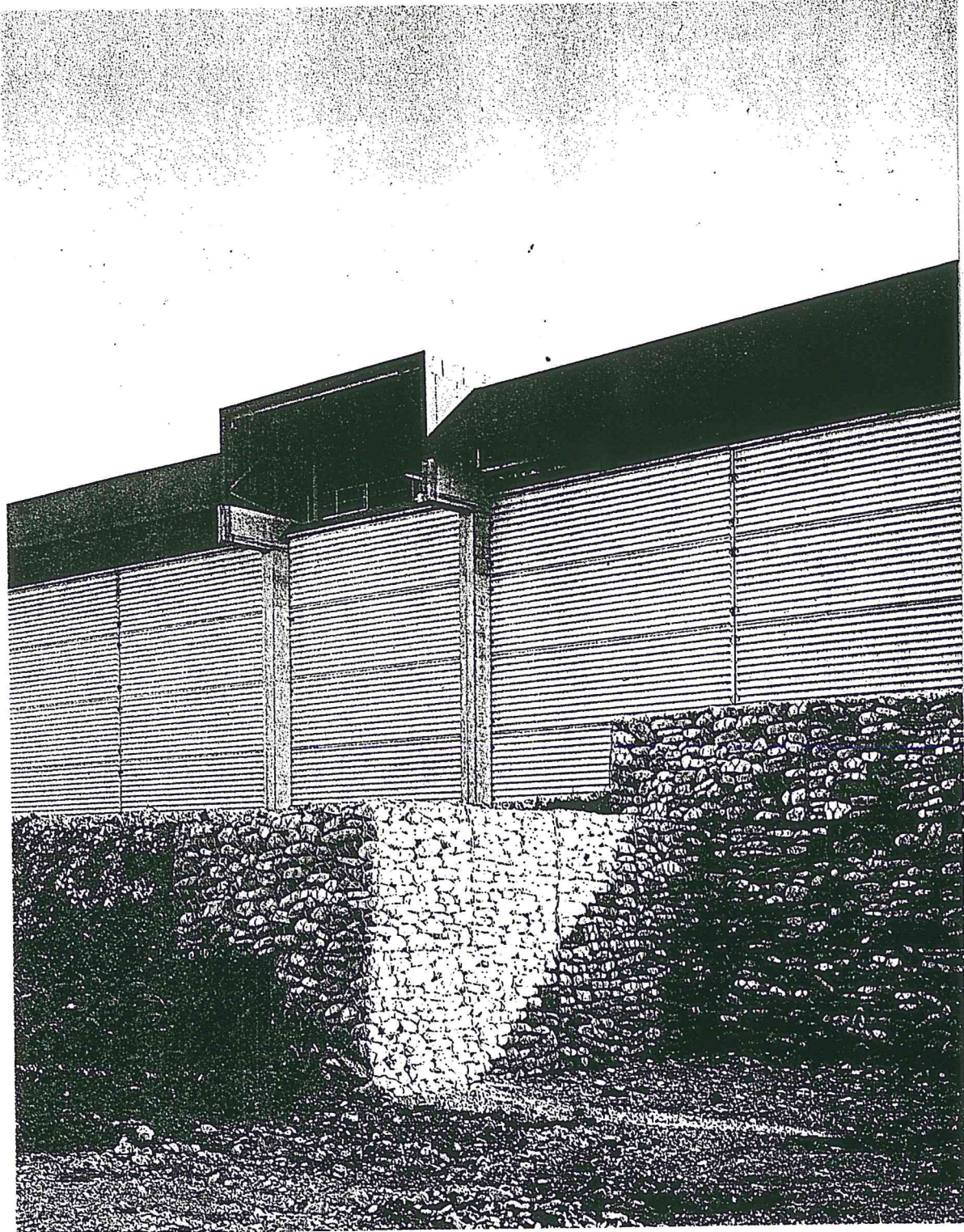
Kennismaking met een rijk oeuvre op 11 oktober in Hoegaarden en alvast een introductie op de ARCHIPEL-reis in mei 1997.

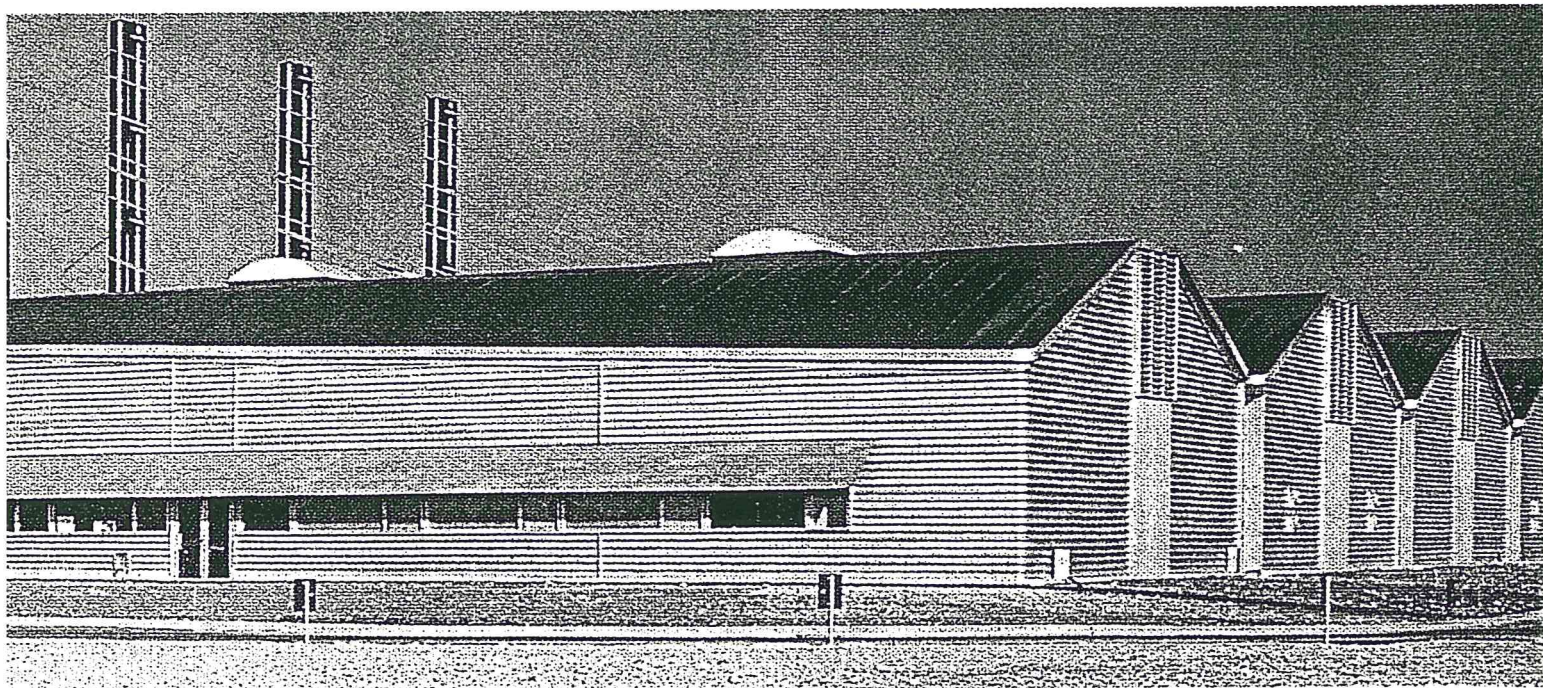
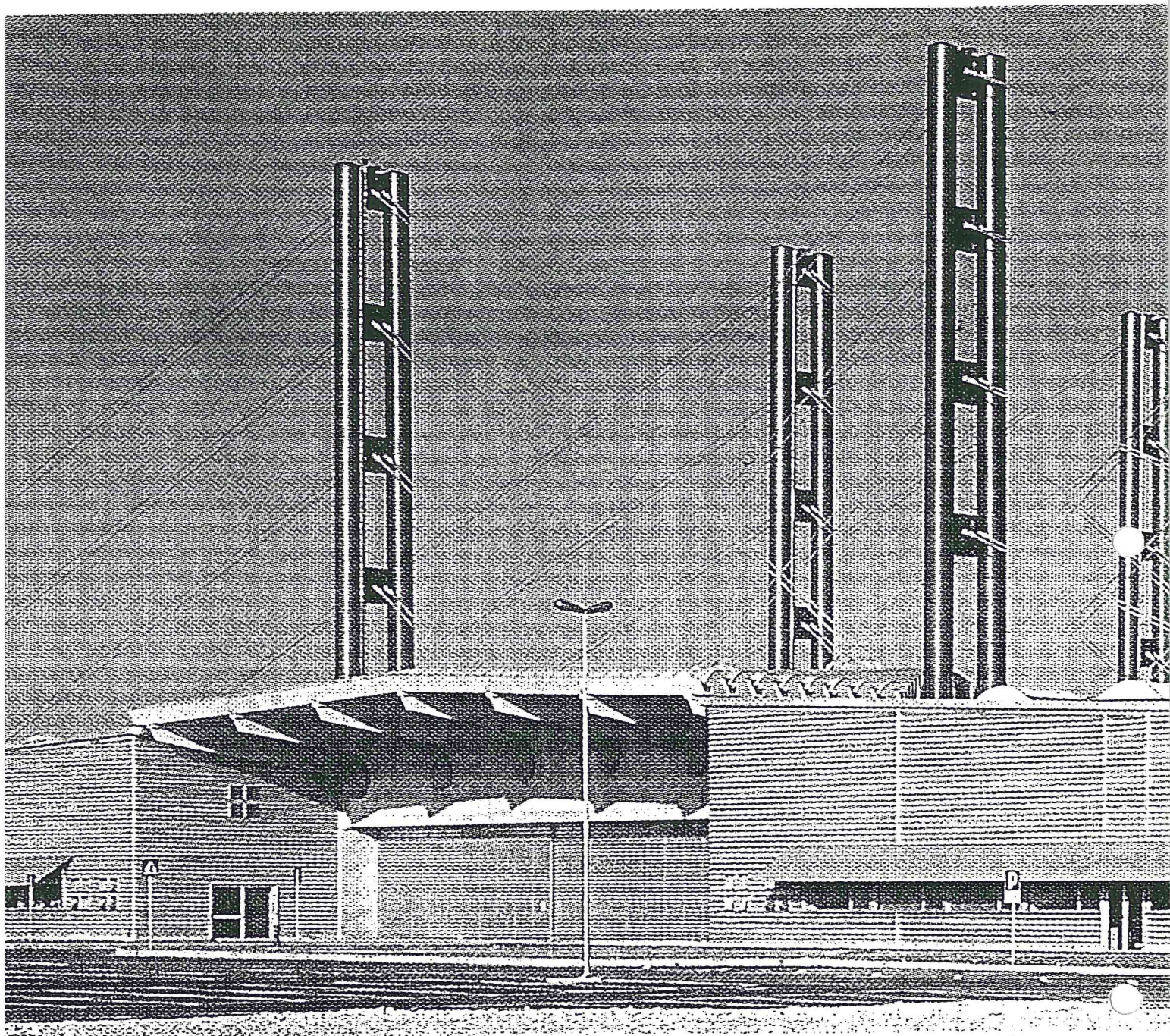

Tobia Scarpa, Vanessa (1960).

INTERIEUR

PROFESSIONELE DAG : VRIJDAG 18 OKTOBER

internationale prijsvraag 'Design for Europe' :

12u. prijsuitreiking

14u. contacten deelnemers - potentiële fabrikanten

CONFERENTIE OM 18u. DOOR

JEAN NOUVEL, EREGAST INTERIEUR 96

andere lezingen tijdens INTERIEUR 96 :

woensdag 23 oktober

16u. lezing

Architect John PAWSON

(organisatie : Obumex Belgium)

reservatie noodzakelijk : OBUMEX - tel. 051/70.50.71

- fax 051/70.50.81

vrijdag 25 oktober

16u. lezingen

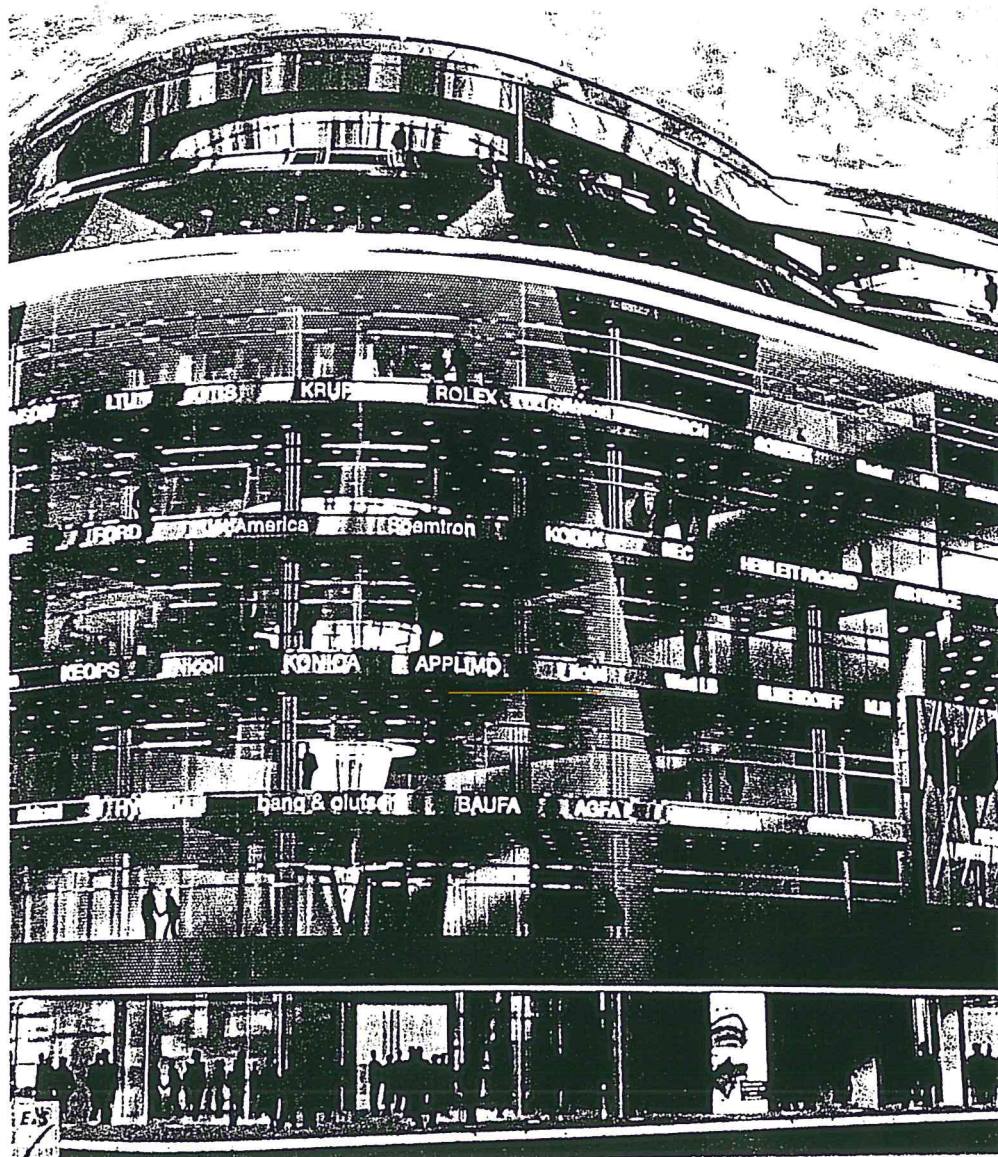
'De relatie tussen industrie & designers' - Italië & Portugal

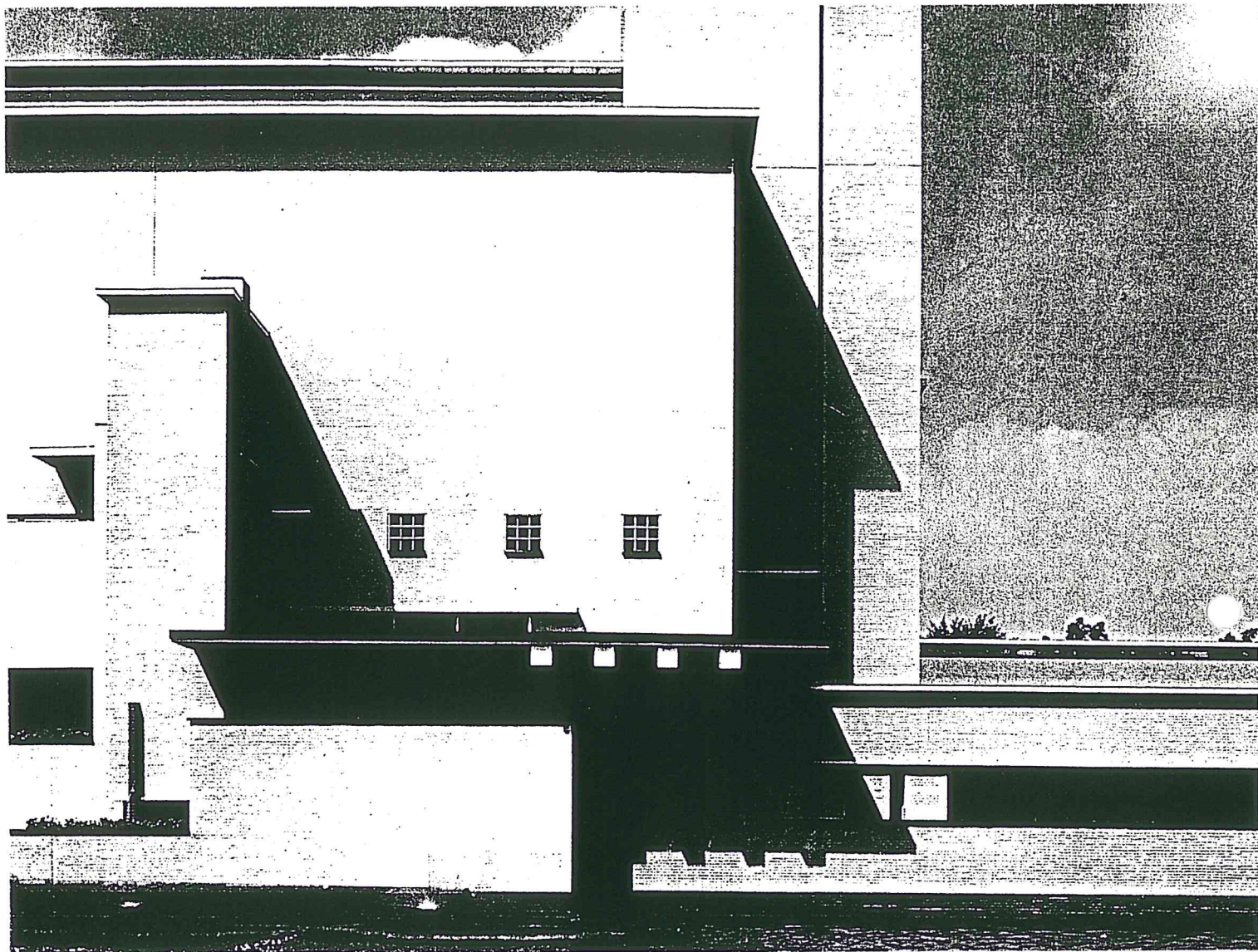
Italië

Architect Stefano Casciani, designer, redacteur bij A.BITARE, houdt een lezing ter gelegenheid van de tentoonstelling 'Ik cocchio d'autore' op Interieur 96

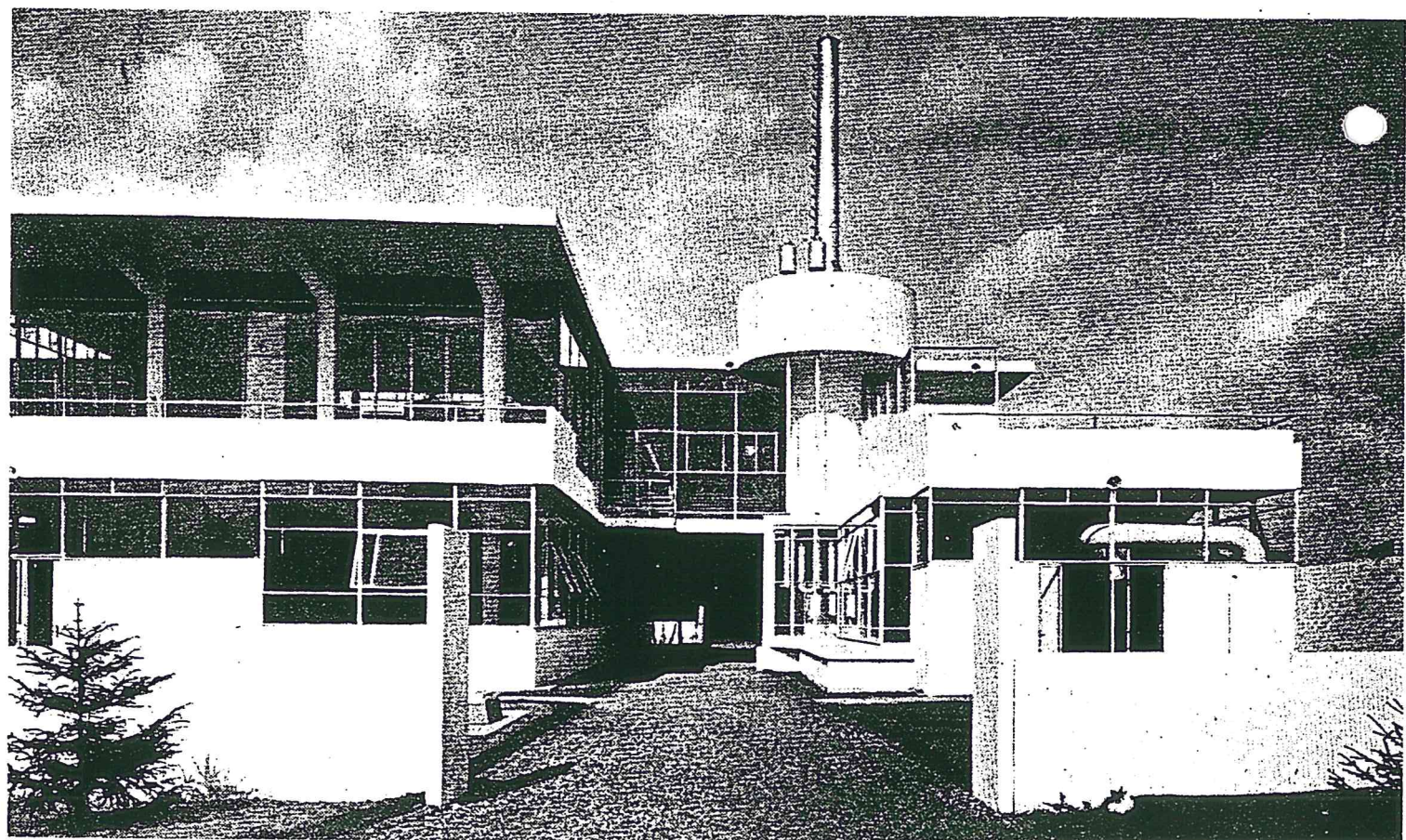
Portugal

Architect J.P. Martino Barata, directeur van het Portugees Designcentrum en Daciano da Costa (geselecteerde designer voor de tentoonstelling) geven een lezing ter gelegenheid van de tentoonstelling 'Portugees design in beweging' op Interieur 96.

Dudok

Zonnestraal- sanatorium van J.P. Duiker.

ARCHIPEL OP DE FIETS ... DUDOK EN DUIKER IN HILVERSUM

In de ARCHIPEL-reizen en trips hebben we zowat alle mogelijke vervoermiddelen uitgetest. Gewone bussen, dubbeldeckers, mini-bussen, treinen, TGV's, metro's, vliegtuigen, carferrys, veerponten, ook originele zoals de privé-motorboot in Como, of veeleisende : zoals de voettochten in Berlijn.

De fiets hadden we nog niet gehad. Het bleek in Hilversum op 7 september de ideale formule om architectuur te bezoeken. Verdeeld in een tiental kleine groepen, werd een traject van DUDOK-gebouwen verspreid over de stad afgefietsd.

Het (voor 600 miljoen BF) zeer grondig gerestaureerde raadshuis (1924-1931) is een van die monumenten uit de architectuurgeschiedenis op de grens van moderniteit en traditie die men moet gezien hebben. Foto's zijn volstrekt niet ter zake. Men moet er in, en er rond bewegen.

Vergelijkbaar met werk van Wright in Chicago, heeft het een zeer complex, functioneel en geometrisch geregeld plattegrond en een geladen, vernuftige compositie van ruimtes, volumes, vlakken en lijnen, berekend op ruimtelijk en visueel genot.

De architecturale denkwereld is doorgetrokken vanaf de stedenbouwkundige inpassing, over architecturale composities, vakmanschap in materialen en detailleringen ... tot in het kleinste stoel- of lampdetail. Elk voorwerp, vreemd aan Dudok, wordt hier ondraaglijk en werd dan ook zorgvuldig uit het gebouw geweerd tijdens de restauratie. De harde restauratie heeft weliswaar alle patine uitgewist, maar toch blijft dit een beklijvend bezoek aan het interbellum.

In de fietstocht doorheen Hilversum, zagen we een vrij representatieve (maar uiteraard beperkte) reeks gebouwen van Dudok, die in Hilversum een ongelooflijk groot oeuvre heeft neergezet.

In volgorde van het traject :

De **Multatuluschool** (1930), de **Noorderbegraafplaats** (1940-45) (een zeer sereen wit entree-gebouw, verwant met het werk van J.P. Oud), de **Van Hichtumschool** (1929), de **Snelliuschool** (met haar opvallende cylindervormige trappenhuis van glasbouwstenen), de **derde gemeentelijke woningbouw** (1919-20) (geïnspireerd op landelijke villa's).

Tussendoor : het hotel-restaurant **Gooiland** van **J. Duiker** (1934-36), gebouwd kort na het raadshuis van Dudok. We zien bij dit gebouw van Duiker, het modernisme radicaal doorbreken in een lichte elegante betonconstructie met glasvliesgevels.

Rembrandtschool (1919-20) (invloeden van de Amsterdamse school), **Fabritiuschool** (1926) - **Ruysdaelschool** (1928), een landelijk gebouw met romantisch rieten dak), **Julianaschool** (1925), vijfde gemeentelijke woningbouw (1920), **Geraniumschool** (1916-18), **begraafplaats Zuiderhof** (1964) (een van de laatste werken van Dudok met een U-vormig, streng colonnadegebouw als een harde, onthechte toegang tot een kerkhof-park). **Bavinckschool** (1920-21) (voorloper van het raadshuis met een gelijkaardige compositorische behandeling van volumes). Tenslotte het **badhuis** (1920-21) (eveneens verwant met het raadshuis, maar door zijn symmetrie eerder een zwaarwichtig mausoleum).

In de fraaie tentoonstelling '**Dudok, componist van architectuur**' werd het verband tussen deze werken ingevuld.

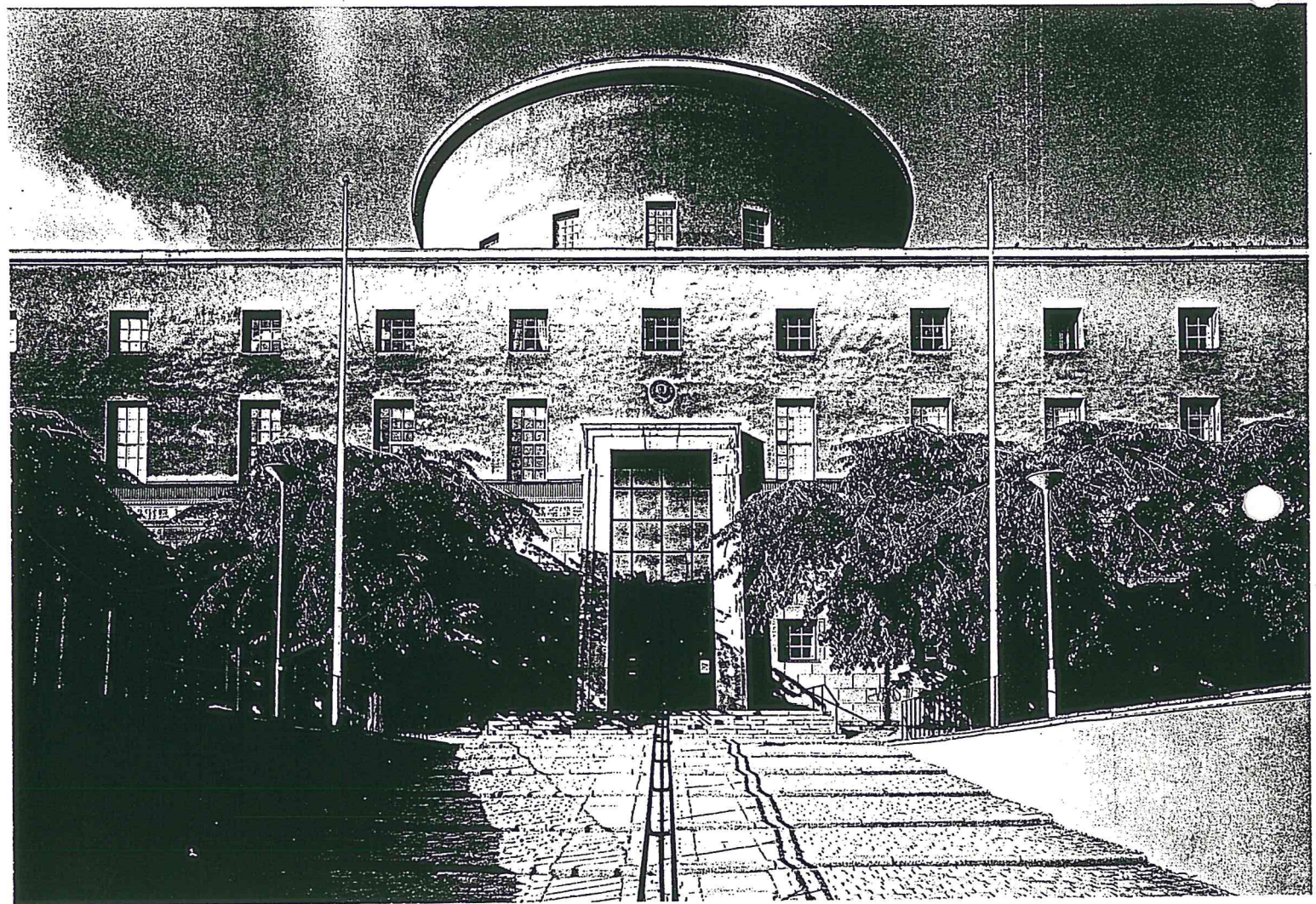
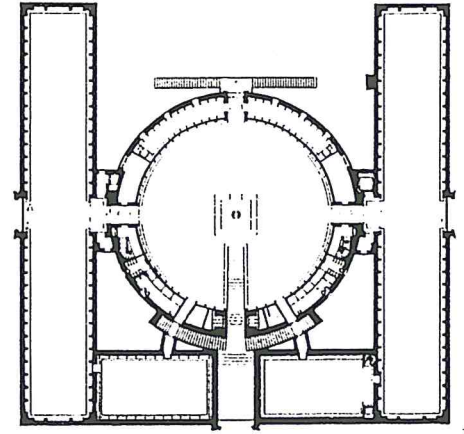
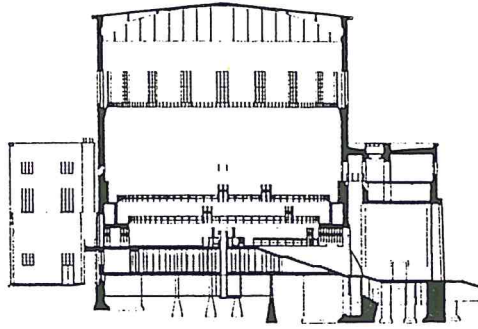
De verrassende afsluiter van deze interbellum-dag werd een bezoek aan het **Zonnestraal-sanatorium** van **J.P. Duiker**. Het complex werd gelijktijdig met het raadshuis gebouwd en vormt er een ongelooflijk architecturaal contrast mee dat men nauwelijks voor mogelijk houdt. Resoluut revolutionair, avant-garde-modernistisch, elegant, licht, transparant ... en zijn tijd, helaas, bouwfysisch veel te ver vooruit. Waar de hoofddelen van het (sinds de overwinning op de TBC, nutteloos geworden sanatorium), nog enigszins in stand gehouden werden, zijn de paviljoen-vleugels in een onnoemelijke staat van aftakelende ruwbouw teruggebracht. Een hallucinante archeologische ruïne van betonrot, verwrongen staal, gescheurde gevels, stukgebroken glas. Bouwfysisch verval, geholpen door vandalisme.

Er schijnt voor dit ongewoon 'hedendaags' complex een restauratie op til. We hopen het. Het Zonnestraal-complex getuigt van de bezetenheid van Duiker om de architectuurgrenzen in zijn tijd radicaal te verleggen. Een elegante vormgeving die op het vlak van bouwtechnologie hopeloos naïef en experimenteel werd uitgevoerd.

Een boeiend contrast met de aanpak van Dudok in het raadshuis, die zweerde bij bouwtraditie. Ogenscheinlijk is het raadshuis bouwfysisch minder naïef, maar dit bleek slechts schijn. Door het ontbreken van uitzettingsvoegen, ingemetselde regenwaterafvoeren en gebruik van slechte stenen, overleefde het raadshuis slechts na de recente zware restauratie die bijna aan wederopbouw grenst. (De toren is nieuwbouw. Alle ramen en twee derde van de gevels zijn nieuw.)

Voor wie er op 9 september niet bij was, kunnen we een fascinerend Hilversum-week-end aanbevelen. Er bestaat een uitstekende gids met meerdere 'circuits'.

M. Felix

vr. 15 NOVEMBER 96
 arkitekt GILBERT DECOUVREUR over ASPLUND

HET NIEUWE ARCHIPEL WERKJAAR 96-97

Op 18 oktober hadden we in vorig bulletin een voordrachtavond met architect **William Lievens** voorzien. Dezelfde avond gaat echter in Interieur-Kortrijk de openingsavond door met **Jean Nouvel** als gastspreker. Het leek ons daarom verstandiger de avond met W. Lievens naar 13 december te verschuiven.

za 7 SEPTEMBER 96

DAGTRIP : DUDOK EN DUIKER IN HILVERSUM

het raadshuis, scholen, begraafplaatsen, woonwijken van Dudok
hotel-restaurant Gooiland en sanatorium Zonnestraal van Duiker

vr. 11 OKTOBER 96

architekten **AFRA** en **TOBIA SCARPA** (Treviso-Venetie) over
eigen werk

Quattro-Sisterco . Altenaken 11, Hoegaarden om 20u.00

(bus te Brugge : parking IB Lichtateljee om 18u.00;

te Gent : hotel Barloria om 18u.30).

inschrijven vooraf noodzakelijk - fax 050/38.73.87

met medewerking van LB Lichtateljee en Quattro-Sisterco.

(bus wordt aangeboden door IB Lichtateljee)

vr. 15 NOVEMBER 96

architect **GILBERT DECOUVREUR** over **ASPLUND**

't Leerhuys Groeninge 35 Brugge 20u.30

vr. 13 DECEMBER 96

architect **WILLIAM LIEVENS** over eigen werk

't Leerhuys Groeninge 35 Brugge 20u.30

vr. 24 JANUARI 97

ARCHITECTURE A GRANDE VITESSE

videofilm over de **ARCHIPEL**-reis Paris-Lyon 1996

't Leerhuys Groeninge 35 Brugge 20u.30

vr. 21 FEBRUARI 97

architect **KOEN VAN VELZEN** (Hilversum) over eigen werk

't Leerhuys, Groeninge 35, Brugge om 20u.30

vr. 21 MAART 97

WIEL ARETS (Heerlen) over eigen werk

voordracht over eigen werk

't Leerhuys, Groeninge 35, Brugge om 20u.30

(momenteel is een tentoonstelling over het werk van Arets te zien in de Singel
te Antwerpen tot 27 oktober - van dinsdag tot zondag 14 u tot 18 u)

vr. 25 APRIL 97

nog in te vullen - voordrachtavond

't Leerhuys Groeninge 35 Brugge 20u.30

wo. 7 tot zo. 11 MEI 97

ARCHIPEL ARCHITECTUURREIS NOORD ITALIE

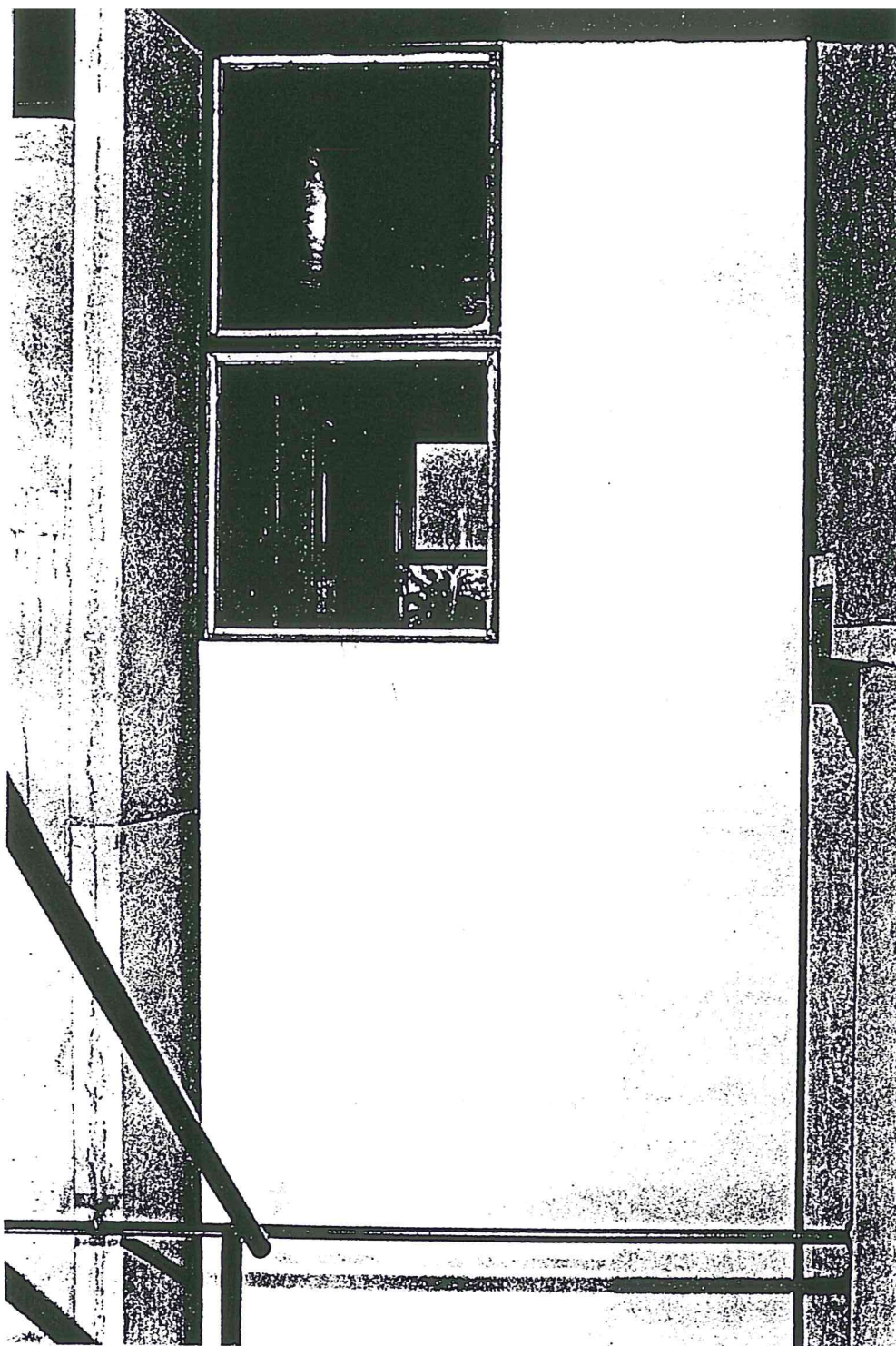
(van Palladio tot Scarpa)

za. 21 tot zo. 22 JUNI 97

TUINENTRIP VARENGEVILLE (Frankrijk)

met ondermeer twee realisaties van architect Luytjens en diverse
tuinen in le Pays de Caux.

Zeer waarschijnlijk worden nog diverse evenementen tussendoor ingelast,
waarvan u in dit bulletin gaandeweg bericht wordt.

ARCHIPEL is een Vlaamse architectuurvereniging : een kulturele vereniging die zich richt tot zowel architecten als tot aanverwante professionelen of belangstellenden.

lidmaatschap ARCHIPEL 1996-1997

2000 F (1200 F voor studenten, stagiairs of 2e lid gezin)
schrijven naar M. Van Langenhove, Doornstrat 330, 8200-
St.Andries, Brugge - fax 050/39.01.89 en
storten op rek. vzw ARCHIPEL 750-9072064-06

ver. uitgev. : M. Felix .Koningstraat 43A, 8400-Oostende